

Razširjena uporaba avdio tehničnih sredstev v vrtcu

Claudia Uhan, vzgojiteljica, Vrtec Ciciban Novo mesto

V prispevku bom predstavila primeren okvir medijske vzgoje v vrtcu in različne možnosti uporabe modernih avdio tehničnih sredstev in gradiv v skupini. Svet se je digitaliziral, v marsikaterem vrtcu pa se zaradi zmanjšanih finančnih možnosti ali nepoznavanja oz. pomanjkanja tehničnih spretnosti še vedno ne dohaja koraka časa. Pri delu v skupini je seveda najbolj nepogrešljiv predvajalnik, ko pa nakupujemo novega, je smiselno izbrati takšnega, ki ima dodatne funkcije. V jedru članka bom opisala izkušnje in možnosti uporabe predvajalnika, zvočnika, mikrofona in diktafona, predstavila pa bom tudi projekt Radio Vrtec, ki poteka v eni izmed naših enot.

Medijska vzgoja in uporaba IKT v vrtcu

Izraz IKT (informacijsko-komunikacijske tehnologije) je skupen izraz za nabor najrazličnejših računalniških, informacijskih in komunikacijskih naprav (strojna oprema), aplikacij (programska oprema), omrežij (internet) in storitev. Uporaba IKT-ja nam omogoča, da čim lažje, hitreje in učinkovito pridemo do informacij, ki jih pridobivamo preko različnih kanalov, ki se med seboj vse bolj povezujejo (Inštitut za informatiko, b. l.).

Sam vrtec je lahko za otroka v večini brezmedijski prostor, če izvajamo gledanje slikanic in poslušanje glasbe. Teoretično gledano lahko torej vsi moderni mediji ostanejo izven vrtca. Večinoma v vrtcih uporabljamo poslušanje zgoščenk v času proste igre, poslušanje glasbe in zgodb pa za umirjanje.

Veliko vzgojiteljic je mnenja, da otrok vsakodnevno že doživlja preveliko poplavo medijev izven vrtčevskih prostorov in da je zaradi tega potrebno otroku v vrtcu poiskati neke vrste protiutež.

Otroci prinesejo svoje medijske vtise iz okolice tudi v vrtec. Preko igre vlog v času proste igre oponašajo in podoživljajo like iz risank, pojejo njihove pesmi, rišejo in se pogovarjajo na to temo. Vzgojiteljice včasih v tem ne vidimo nekih pozitivnih vsebin in smisla, temveč ocenjujemo to zgolj kot imitacijo vedenja, spodbujanje agresivnosti in zaradi tega to vedenje smatramo kot škodljivo. Dobro bi bilo večkrat pogledati na to igro z vidika sredstva za uravnoteženje otrokovih življenjskih izkušenj in tudi takšno igro vlog dovoliti, dokler ne postane nevarna.

Ko medije v vrtcu uporabljamo vzgojiteljice, moramo paziti, da ne ponujamo medijskega kiča. Presoditi moramo, ali je slikanica, zgoščenska ali risanka dovolj kakovostna, da spodbuja ustvarjalnost

otroka, da je didaktična, da posreduje vrednote in ne bo otrokom samo všečna, torej da sledimo pedagoškemu ciljem.

Da pa se izognemo prinašanju neakovostnih medijev od doma, lahko že na začetku leta na roditeljskem sestanku prosimo starše, da naj otrok od doma ne prinaša zgoščenk in DVD-jev, ker imamo v vrtcu dovolj kvalitetnih zgoščenk in zelo redko gledamo risanke.

Ločiti kakovostno od neakovostnega ni vedno enostavno. V kurikulumu imamo opredeljen cilj, da spodbujamo kritično vrednotenje komercialnih vplivov. To se mi zdi kar težko dosegljiv cilj, saj lahko hitro postavimo otrokovo domače okolje na majava tla in vzamemo otroku zaupanje v njegov domači svet. Mislim, da je naloga vrtca tukaj predvsem ta, da vrtec izbere in ponudi kvalitetne vsebine, samo vrednotenje medijskih vsebin pa se bo začelo v šoli, ko bo otrok nabral dovolj izkušenj, da bo lahko sam začel razmišljati o tem, in tega ne bo sprejemal samo zato, ker je takšno mnenje vzgojiteljice. Kot namreč pravi Vrlič (2001, 133), »[o]trok nima razvitih sposobnosti za estetsko vrednotenje. Sam ne loči likovnih kakovosti od najrazličnejšega kiča, prej obratno. Pritegujejo ga zunanji blišči, ceneni vizualni učinki, pretirana barvna nasičenost in podobno. [...] Estetski čut je posledica dolgotrajnega razvijanja občutljivosti, konstantnih stikov z likovnimi kakovostmi in prodiranja v svet lepega. Trditev, da otrok intuitivno odklanja likovno nevredna dela in se navdušuje nad kakovostnimi, ne drži.«

Po Jelen (2007, 29) to drži tudi za glasbeno umetnost: »Menim, da enako velja tudi za glasbeno vzgojo [...] Po mojih izkušnjah pri delu s predšolskimi otroki in po zapisanih znanstvenih dognanjih je eden od razlogov, da otroci radi poslušajo ravno tako glasbo, v tem, da je večina teh skladb pisana

v durovskem načinu, ki pa je otrokom že v osnovi zelo blizu: praviloma izraža neko veselost, živost, igrivost.» (Jelen 2007, 29)

Otroka je torej potrebno postopoma pripraviti, da bo nekoč postal medijsko pismen, kar zajema branje in pisanje, govorjenje in poslušanje, kritično gledanje in sposobnost uporabe najrazličnejših tehnologij, vključno z avdio tehniko, oglasnimi panoji, fotoaparati, videokamerami in računalniki (Mavri 2015).

Strokovnjaki ugotavljajo, da so generacije otrok, ki so se rodile, ko je informacijsko komunikacijska tehnologija prisotna v vseh obdobjih in prostorih našega življenja, bolj spretni v uporabi le-te kot pa starejše generacije. Tako nastane razkorak med učenjem v instituciji in digitalnim učenjem. Institucije običajno počasi organizirajo učenje tako, da ta dejstva upoštevajo (Vonta 2009).

Svet se je digitaliziral, v vrtcih so stare kasete že več ali manj zamenjali kompaktni diski, ki pa bodo kmalu prav tako del zgodovine, saj se ti mediji spraskajo in niso tako praktični kot mp3 posnetki ali povezovanje predvajalnikov direktno z omrežjem.

Otroci kot poslušalci

Otroci so rojeni poslušalci. Dolgo preden se začnejo orientirati z očmi, okolico zaznavajo skozi ušesa. Poslušajo glasove in hrup, ljubijo zgodbe in glasbo. Glasba pomeni zabavo, spodbuja domišljijo, pomaga pri izražanju čustev, prinaša pa tudi sprostitve. Otroci na ritmično glasbo pogosto takoj, ko jo zaslišijo, reagirajo tako, da se premikajo in plešejo, pojejo ali ploskajo. Otroci radi prepevajo tudi sami sebi – četudi še ne znajo peti s pravilnim besedilom. Vsa-

kodnevno petje, skupna glasba ali ples in gibalne igre z glasbo podpirajo otroke pri razvijanju lastnega občutka za glasbo in spodbujanju skupnosti.

Tako kot odrasli imajo tudi otroci zelo različne navade poslušanja. Nekateri poslušajo svojo najljubšo glasbo zelo zavestno in pozorno, medtem ko drugi raje preprosto pustijo, da se glasba predvaja v ozadju. Nekateri se radi gibajo in plešejo ob glasbi, drugi se med poslušanjem glasbe raje igrajo.

Cilji in možnosti uporabe avdio tehničnih sredstev v vrtcu

Globalni cilji:

- Poslušanje, razumevanje in doživljanje jezika.
- Spodbujanje jezikovnih zmožnosti (artikulacija, besednjak, besedila, komunikacija itn.).
- Razvijanje izražanja in komuniciranja z umeštnostjo.
- Spoznavanje samega sebe in drugih ljudi.
- Doživljanje vrtca kot okolja, v katerem so enake možnosti za vključevanje v dejavnosti in vsakdanje življenje ne glede na spol, telesno in duševno konstitucijo.
- Spoznavanje tehničnih predmetov in razvijanje spretnosti na področju tehnike in tehnologije.
- Možnost seznanjanja z raznimi kulturami in tradicijami.
- Spoznavanje prostora, časa in zvoka.

Cilji:

- Razvijanje sposobnosti istih doživetij v različnih umetniških jezikih, plesnem, dramskem, likovnem, glasbenem idr.
- Otrok ob poslušanju pravljič ter drugih literarnih del razvija zmožnost domišljajske rabe jezika.

Ples za zabavo

Gibanje ob glasbi

Glasbena pravljica

- Otrok se postopoma seznaja s širšo družbo in kulturo.
- Otrok razlikuje sredstva za snemanje in predvajanje zvoka, različne načine zbiranja, shranjevanja in prenosa informacij.
- Otrok odkriva in spozna lastnosti zvoka, njegovo nastajanje in potovanje.
- Otrok prepozna in uporablja tehnične predmete in procese, spozna njihov namen in pomen ter v igri ponazarja njihovo delovanje.
- Otrok se seznaja z različnimi načini komuniciranja in prenosa informacij.
- Spodbujanje gibalnih dejavnosti (tudi na prostem).

Ob ali po večini sledečih dejavnosti se je z otrokom dobro pogovoriti. Otrok naj ima možnost ubesediti, kar je slišal, saj s tem ne razvijamo samo njegovega govora in mu damo prostor, da izraža svoje misli, temveč odkrivamo tudi njegovo percepcijo. Seveda pri tem spoštujemo različne načine otrokove interakcije z okoljem in ga spodbujamo k izražanju njegovih občutij z neverbalnimi, v nadaljevanju pa s kombinacijo verbalnih in neverbalnih sredstev.

Glasbeni predvajalnik

Možnosti uporabe predvajalnika:

- poslušanje glasbe in pravljič, zvokov, ugank in rim v okviru učnih sklopov, snemanje lastnih posnetkov in poslušanje le-teh (več o tem v poglavju diktafon),
- uporaba glasbe za plesne in gibalne dejavnosti; če je predvajalnik/zvočna postaja, ki je prenosna in brezžična, jo lahko uporabljamo tudi na igrišču. Otroci lahko plešejo ob posne-

Ustvarjalni gib ob klasični glasbi

- manju naše demonstracije plesa ali v obliki ustvarjalnega giba. Gibalne dejavnosti z glasbo lahko vodimo predvsem v obliki tako imenovanega »stop-plesa«, pri katerem otroci, ko slišijo glasbo, tečejo, ko pritisnemo na »pavzo«, se ustavijo in/ali dobijo novo nalogo. Ko glasbo zopet predvajamo, otroci tečejo naprej,
- zvočne podlage ob dramatizacijah,
 - poslušanje glasbe pri ustvarjalnih dejavnostih,
 - poslušanje glasbe za umirjanje/čas počitka: v igralnici lahko ponudimo tudi kotiček s predvajalnikom in slušalkami za prosto igro.

Dejstvo je, da bomo v vrtcu še kar nekaj časa uporabljali kompaktne diske (CD-je ali tudi zgoščenke), ki so zadnji mehanski nosilci zvoka, čeprav počasi tonejo v zgodovino. Ponekod se še vedno uporablja celo kasete, saj imamo vrtci bogate zbirke kaset in zgoščenk v glasbenih kabinetih in se nam te zdi škoda zavreči. Glasbeni predvajalniki imajo dandanes lahko možnost brezžičnega povezovanja z omrežjem in internetom, zato je smiselno pri nakupu novih predvajalnikov v idealnem primeru izbrati za igralnice takšne, ki imajo možnost predvajanja zgoščenk, vgrajen Bluetooth NFC vmesnik, predvajajo mp3 datoteke iz USB-ključka ali pomnilniške kartice ali pa imajo vsaj možnost priklopa zunanje avdio naprave (mp3 predvajalnik/računalnik) preko AUX vhoda (z nekaterimi se da celo snemati).

Preverite, katere formate podpira izbrani predvajalnik: CD (kompaktni disk) – navaden CD seveda podpirajo vsi, a to ne velja za zapisljive CD-R, CD-RW in druge formate. Če npr. posnamete in shranite na kompaktni disk CD-RW svoje posnetke petja, zgodb, zvokov ali intervjuje svoje skupine preko

računalnika, morate imeti predvajalnik, ki ta format podpira. Pomembno je, da je naprava dovolj glasna tudi za plesne in gibalne dejavnosti.

Pri plesnih dejavnostih so otroci običajno zelo glasni in znajo glasbo preglasiti. Podoben problem nastane tudi pri uporabi zvočnika na igrišču, saj se zvok enostavno izgubi. Preizkus opravite pri najvišji glasnosti, smiselno se je o glasnosti/izhodni moči naprave pozanimati tudi pri trgovcu. Pri nakupu glasbenega predvajalnika je ključnega pomena, da izberete napravo, ki karseda ustreza vašim potrebam. Poiskati je treba dobro razmerje med želenimi tehničnimi lastnostmi in ceno.

V primeru, da se odločite za prenosni predvajalnik oz. zvočno postajo, je za dolgotrajno predvajanje glasbe dobro preveriti zmogljivost baterije. Večina predvajalnikov ima vgrajene baterije, ki so navadno zmogljive predvajati glasbo od 10 do 20 ur. Lahko kupite tudi glasbene predvajalnike, ki energijo črpajo iz klasičnih baterij AA in AAA, a so zato večji in manj praktični (ko zmanjka energije, navadno pri sebi nimamo rezervnih baterij).

Večina predvajalnikov je na voljo s plastičnimi ohišji, kar ni nič slabega, saj so trdna in lahka, nekateri imajo tudi zaščitno konstrukcijo iz aluminija. Prenosljivi modeli so običajno odeti v dodatke iz gume, ki ne pripomorejo k funkcionalnosti, temveč skrbijo zgolj za boljšo zaščito naprave, nekateri modeli so celo vodoodporni. Pri teh modelih je praktično izbrati takšne, ki jih bomo enostavno prenašali na igrišče, torej da imajo na vrhu pas ali ročko za prenašanje, v večini so to modeli valjaste oblike, ki imajo spodaj štiri nogice, da jih lahko postavimo tudi na mokra tla. Pri ohišju predvsem preverite, ali vam ustreza

njegova velikost ter občutek pri prenašanju in kakšna je razporeditev gumbov ter drsnikov za upravljanje predvajalnika.

Če ste se odločili za zvočno postajo, ki ima možnost predvajanja mp3-jev iz USB-ključka, je smiselno, da ima ta vgrajen LCD zaslon, kjer se prikažejo podatki o predvajani pesmi, da boste lahko upravljali posnetke s pomočjo tipk predvajaj, pavza, preskok naprej oz. nazaj (Varga 2008).

Diktafon

Diktafon lahko uporabljamo za snemanje zvokov, pesmi, intervjujev, ugank, deklamacij, zgodb in pravlji. Dandanes nas veliko uporablja tudi funkcijo snemalnika zvoka na svojem mobilnem telefonu, ki je dovolj kvalitetna za uporabo v skupini, in morda nakup diktafona, če je uporaba mobilnega telefona v vrtcu dovoljena, sploh ni potreben.

Ideja za malo drugačen intervju: prepričajte se v skupini rešimo na ta način, da določimo otroka novinarja, ki povpraša vse otroke o ozadju prepira. Seveda mora biti ta »novinar« sposoben, da vodi pogovor. Ideje za intervjuje lahko prihajajo od otrok. Morda naredijo tudi intervju s hišnikom ali čistilko. Pri tem se otroci učijo prisluhniti in upoštevati čustva in misli intervjuvanca.

Mikrofon in zvočnik

Za otroka je slišati svoj glas preko ozvočenja in govorjenje v mikrofon prav posebna izkušnja. Običajno je v skupini otrok tako, da se pri prvem srečanju z mikrofonom želi nekje tretjina otrok takoj preizkusiti in nastopati, ostali pa so lahko hitro v zadregi in bi raje ostali v vlogi poslušalca. Smiselno je na začetku najprej mikrofon podati v krogu, da lahko vsak otrok nekaj pove. Prične vzgojitelj in reče npr.:

Pojemo in pripovedujemo preko mikrofona

»Ime mi je ...«. Nato se drug za drugim predstavijo še otroci. Lahko to še stopnjujete in otroci povedo, kaj radi jejo za kosilo, katera žival jim je najbolj všeč, itd., na ta način se navadijo svojega »drugačnega« glasu oz. izgubijo strah pred mikrofonom. V skupini 4–6 in 5–6 letnikov imam s tem kar dobre izkušnje, vedno so si tudi otroci s posebnimi potrebami upali povedati svoje ime v mikrofona, pa tudi če samo z nekaj glasovi. Ko preidemo na petje, govorjenje zgodb ali šal v mikrofona, lahko otrokom, ki ne želijo nastopiti, ponudimo, da si izberejo prijatelja, s katerim bi nastopili, in to običajno deluje. Seveda otroka nikoli ne silimo pred mikrofona. Za nekatere je poučna in zabavna že zgolj izkušnja poslušalca.

Ozvočenje in uporaba mikrofona v vrtcu nam pride prav pri:

- ozvočenju otroka pripovedovalca ali pevcev pri dramatizacijah,
- ozvočenje nastopov otrok za starše, kjer imamo lahko tudi otroka, ki napoveduje oz. povezuje,
- »veseli tobogan« oz. karaoke, kjer lahko otroci pojejo, nastopajo in pripovedujejo kot zvezde.

Nekatere zvočne postaje imajo poleg zgoraj navedenih funkcij še vhod za mikrofona in vhod za glasbilo (npr. elektro-akustično kitaro). Običajno imata mikrofonska vhoda tudi regulacijo glasnosti in nastavlja eho učinek (odmev). To je cenovno najbolj dostopna možnost za uporabo mikrofona v vrtcu.

Tu moramo paziti, da kupimo žični dinamični mikrofona in ne kondenzatorskega, ki potrebuje še dodatno napajanje, saj nam drugače mikrofona z zvočnikom ne bo delal. Kvaliteta in jakost zvoka seveda ni primerljiva z večjimi napravami, vseeno pa lahko osebno poročam o zelo pozitivnih izkušnjah s prenosnim zvoč-

nikom, ki poleg zgoraj navedenih funkcij predvajanja mp3-jev doseže izhodno moč 150 W in ima dva vhoda za mikrofona. Kvaliteta predvajanja in ozvočenega glasu je za vrtčevske potrebe zadovoljiva.

Dražje naprave, kot so npr. akumulatorski zvočniki, imajo lahko priložene ročne ali naglavne daljinske dinamične mikrofona. Za zelo kvalitetno glasno ozvočenje se potrebuje poleg zvočnikov še aktivna mešalna miza, ki ima ojačevalno tehnologijo. Takšno naš vrtec uporablja za večje dogodke v vrtcu, kot so prireditve za starše in nastopi našega Cici-benda (vokal, violina, kitara, bas in bobni), ki pri tem uporablja tudi naglavne mikrofona.

Radio Vrtec

V našem vrtcu smo v enem izmed preteklih šolskih let prioriteto namenili nakupu avdio tehničnih sredstev za vse skupine in s pomočjo donatorjev prenovili lastni studio Radia Vrtec ter instalacijsko ozvočenje vseh garderob in igralnic, tako da lahko oddaje zopet poslušajo vse skupine in obiskovalci vrtca.

Projekt oz. sam studio Radio Vrtec se je ustanovil leta 1999 na pobudo takratne ravnateljice Majde Kušer Ambrožič. Skozi vsa ta leta je Radio Vrtec več ali manj aktivno deloval in oddajal za celotni vrtec enote Labod različne oddaje, glasbo, čestitke in obvestila za otroke. Projekt je v Sloveniji po naših podatkih edinstven. V prvih letih po ustanovitvi so v projektu poglobljeno sodelovale starejše skupine (takratni mali šolarji), vanj pa so bili postopoma vključeni tudi mlajši otroci. Otroci lahko v oddajah prevzamejo vlogo tehnika, voditelja, pevca, novinarja, recitatorja in spoznavajo osnovno radijsko opremo. V oddaje se lahko aktivno preko ugank in karok vključuje tudi poslušalce, ki dobijo za nagrado šampiljko ali pa se jim izpolni glasbena želja.

Oddaje ustvarjajo skupine starejših otrok enkrat tedensko celo šolsko leto, sama vsebina pa se spreminja glede na trenutne zanimive dogodke in teme. Pojejo pesmice, pripovedujejo uganke in deklamacije, napovedujejo prihajajoče dogodke, kot so gledališke predstave, obisk delavnic v muzeju, gledališke predstave, kulturne prireditve ob bližajočih se praznikih, obisk različnih ustanov (knjižnica, gasilska postaja, veterinarska ambulanta, zdravstveni dom), raznovrstne delavnice znotraj vrtca med oddelki, voščiljo ob rojstnem dnevu otroka, opravljajo intervjuje med otroki o doživetem dogodku, sporočajo vremenske napovedi in ugajajo glasbenim željam otrok, itd. Seznanijo se tudi s strukturo oddaje v smislu uvodnega pozdrava, vsebino in z zaključkom (Vrtec Cican Novo mesto 2020).

Ideje za pripravo in izvedbo oddaj črpamo iz preteklih izkušenj oz. oddaj, predlogov in idej strokovnih delavcev, otrok in otroških oddaj profesionalnih ra-

Projekt Radio Vrtec

dijskih studiev (Pojemo, pojemo in Radijski Ringaraja). Vzgojitelji se trudimo ostati v vlogi koordinatorja oz. mentorja in učimo otroke primerne uporabe tehničnih sredstev.

Poleg že zgoraj navedenih globalnih ciljev, lahko v okviru projekta Radio Vrtec dosežemo še naslednje cilje:

- Otrok spoznava verbalno komunikacijo kot vir ugodja, besedo pa kot vir informacij. Otrok v vsakdanji komunikaciji posluša jezik in je vključen v komunikacijske procese z otroki in odraslimi.
- Otrok se seznanja z različnimi načini zbiranja, shranjevanja in prenosa informacij (radio) ter komuniciranja s pomočjo mikrofona.
- Otrok ima neposreden stik z radijsko tehniko.
- Spodbujanje k spremljanju aktualnih dogodkov.
- Odpravljanje strahu in zadrege pred javnim nastopanjem.
- Spodbujanje spontanosti, izvirnosti, ustvarjalnosti v danem trenutku.
- Spodbujanje različnih pristopov k spoznavanju narave in zdravega načina življenja (npr.: vremenska napoved, jedilnik ...).
- Negovanje in razvijanje individualnih ustvarjalnih potencialov v fazah doživljanja, zamišljanja, komuniciranja in uveljavljanja umetniških dejavnosti.
- Otrok razvija jezik na vseh jezikovnih ravneh (od glasoslovne in oblikoslovne do skladenske in pomenoslovne).
- Otrok išče, zaznava in uporablja različne možnosti reševanja problema.
- Otrok razvija miselne operacije.
- Povezovanje gibanja z elementi časa, ritma in prostora (ko poslušalci plešejo na predvajano glasbo).

Bistvo projekta je veselje otrok pri sodelovanju ter vključevanje želja in zamisli otrok, in ne končni »izdelek«. Ta sproščenost pripomore k temu, da se otroci hitro znebijo začetne zadrege, ki so jo imeli pri prvih oddajah, in da lahko vsi (tudi tisti s slabšimi govornimi sposobnostmi) z velikim veseljem sodelujejo skozi celo leto, če ne drugega, kot pevci ali tehniki. V projektu se je izkazalo, da lahko otroci, ki so drugače v skupini malo bolj zadržani in tihi, postanejo pri napovedovanju in petju presenetljivo samozavestni in glasni.

Za predvajanje v oddajah z diktafonom vnaprej posnamemo tudi intervjuje o različnih dogodkih v vrtcu. Otroci vedno opozorijo, kadar je kdo prišel na vrsto večkrat kot oni, npr. ko je nekdo zamenjal nekoga, ki je bil bolan. To dokazuje, da jim sodelovanje v projektu veliko pomeni.

Radio Vrtec je vsekakor lahko obogatitev ponudbe v vrtcu. Čeprav se večkrat zgodi, da zvočniki v igralnicah niso vključeni in skorajda ni poslušalcev, pa imajo izvajalci pri tem ogromno veselja.

Zaključek

Potrebno je spoštovati dejstvo, da starejše vzgojiteljice oz. vzgojitelji niso kos vsej moderni avdio tehniki. Vsak naj sam presodi, ali bo navedene ideje sposoben vključiti in uporabljati pri svojem delu, torej, da mu bo omenjena tehnika pri delu v skupini v pomoč in ne, da mu bo v breme, saj v nasprotnem primeru otrok ne bo dobil pozitivnega zgleda.

Mediji se v vrtcih uporabljajo predvsem za popestritev ponudbe in s tem so vpeljeni začetki v medijsko opismenjevanje. Vsekakor so nam lahko vsa ta avdio sredstva in gradiva v vrtcu v veliko pomoč in obogatijo naše delo. Kot vidite, lahko s temi dejavnostmi dosežemo ogromno ciljev ki jih je mogoče povezati in preplesti z vsemi področji kurikulumoma. Pomembno pa je izbirati kvalitetne glasbene vsebine in ob tem pustiti dovolj prostora za umetniško in govorno izražanje posameznika. Namen tega članka ni iz vrtcev pregnati občasne uporabe glasbe, ki je zgolj v zabavne namene, temveč spodbuda k uporabi modernih tehničnih sredstev in kvalitetnih gradiv.

Viri

Duh, M. in Zupančič, T. (2009): *Sodobna likovna umetnost v kurikulu vrtca*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Inštitut za informatiko, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko (2018): *Osnovni pojmi IKT*. Dostopno na: <https://ii.feri.um.si/sl/studij/osnovni-pojmi-itk/> (pridobljeno 24. 3. 2020).

Jelen, S. (2007): Kako ubraniti otroke pred medijskim kičem. *Vzgojiteljica. Revija za dobro prakso v vrtcih*.

Kurikulum za vrtce (1999). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Mavri, B. (2015): *Mediji in predšolski otroci*. Diplomski naloga visokošolskega univerzitetnega študijskega programa prve stopnje. Nova Gorica: Fakulteta za uporabne družbene študije. Dostopno na: http://www.fuds.si/sites/default/files/mediji_in_predsolaki_otroci.pdf (pridobljeno 24. 3. 2020).

Mojzer, T. (2018): *Avtorske pravice pri fotokopiranju v vrtcih in šolah*. RTV Slovenija. Dostopno na: <https://otroski.rtvlo.si/bansi/prispevek/6043> (pridobljeno 6. 4. 2020).

Škrubej, A. (2017): *Razvoj in spodbujanje govora pri predšolskem otroku*. Pogled kroz prozor, digitalni časopis. Dostopno na: <https://pogledkrozprozor.wordpress.com/2017/10/31/razvoj-in-spodbujanje-govora-pri-predolskem-otroku/> (pridobljeno 24. 3. 2020).

Varga, M. (2008): *Kako izbrati prenosni glasbeni predvajalnik*. Moje finance. Dostopno na: <https://mojefinance.finance.si/218197> (pridobljeno 24. 3. 2020).

Vonta, T. (2009): Organizirana predšolska vzgoja v izzivih družbenih sprememb, (Elektronski vir)/ Tatjana Vonta – El knjiga – Ljubljana, Pedagoški inštitut, 2009. – (Znanstveno poročilo / Pedagoški inštitut; 09, 13). Dostopno na: <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-026-3.pdf> (pridobljeno 24.03.2020).

Vrlič, T. (2001a): Likovne dejavnosti v vrtcu. V Marjanovič Umek, L. (Ur.): *Otrok v vrtcu: priročnik h Kurikulu za vrtce*. Maribor: Obzorja.

Vrtec Ciciban Novo mesto (2020): *Radio Vrtec oddaja z obnovljeno opremo*. Dostopno na: <https://www.ciciban-nm.si/sl/novice/radio-vrtec-oddaja-z-obnovljeno-opremo/1413> (pridobljeno 24.03.2020).